

สถานีวิทยสถานับการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

นางสาวกรรณิการ์ โต๊ะมีนา

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมพัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-3852-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

UNIVERSITY RADIO AND POLITICAL PARTICIPATION

Miss Kannika Tohmeena

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Art Program in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

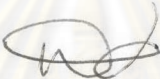
Chulalongkorn University

Academic Year 2005

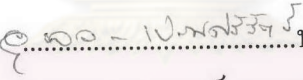
ISBN 974-14-3852-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สถาบันวิทยุสถาบันการศึกษาที่ร่วมดำเนินการเมืองของประชาชน
โดย นางสาวกรรณิการ์ ไต๊ะมีนา
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิร โสภณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์)

.....ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์รัตนา จักกะพาก)

กรรมกรั ใต้ะมีนา : สถาบันวิทยุสถาบันการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชน (UNIVERSITY RADIO AND POLITICAL PARTICIPATION)

อ.ที่ปรึกษา :รศ.จุมพล รอดคำดี, 115 หน้า. ISBN : 974-14-3852-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของสถาบันวิทยุสถาบันการศึกษา
3 แห่ง คือ สถาบันวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิทยุเสียงสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถาบันวิทยุมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีซึ่งการเลือก
สถาบันวิทยุสถาบันการศึกษา 3 แห่งดังกล่าวนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive
Sampling) และศึกษาพฤติกรรมการรับฟังรายการจากสถาบันวิทยุสถาบันการศึกษาในแต่ละแห่ง กับ
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ฟังของสถาบันวิทยุ
สถาบันการศึกษา 3 แห่งจำนวน 450 คน โดยแต่ละพื้นที่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ
(Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดย
การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน ประมวลผลโดยโปรแกรม
สำเร็จรูป SPSS/PC

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถาบันวิทยุสถาบันการศึกษาทั้งสามแห่งมีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน
2. กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากรายการของสถาบันวิทยุ
สถาบันการศึกษาแตกต่างกันตามสถาบันวิทยุสถาบันการศึกษา
3. กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากรายการของสถาบันวิทยุ
สถาบันการศึกษาแตกต่างกัน
4. กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ
5. พฤติกรรมการเปิดรับรายการจากสถาบันวิทยุสถาบันการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วน
ร่วมทางการเมือง

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา 2548.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

478 50530 28 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD : UNIVERSITY / RADIO / POLITICAL / PARTICIPATION

KANNIKA TOHMEENA : UNIVERSITY RADIO AND POLITICAL

PARTICIPATION.THESIS ADVISOR : ASSC.PROF.JOOMPOL

RODCUMDEE, 115 pp. ISBN 974-14-3852-4

The purpose of this research is to study the performance results of three University Radio station, namely Chulalongkorn University Radio , Voice of Mass Communication(Chiangmai University radio) and Prince of Songkhla University Radio , Pattani Campas concerning their roles on civic participation in politics. Sample groups participated in this study comprised 450 people. The method applied include questionnaire, frequency data analysis by percentage, average and coefficient using Pierson's product moment correlation. Evaluation assessment was made by SPSS/PC instant computer program.

Results from the research :

1. The three radio stations were run under different administration model.
2. The public hold a behavior of openly receiving political information from university radio stations with different views.
3. The public pay attention differently in political news and information aired by university radio stations.
4. The public showed political participation behavior at low level.
5. Relationship between listening behavior of university radio programs were significantly to political participation.

Department Public Relations

Student's signature

Field of student Development Communication

Advisor's signature

Academic year 2005

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้สำหรับ รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี ผู้เป็นทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้บังคับบัญชาซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ที่กรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์รัตนจักรกะพาก ซึ่งกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำปรึกษา แนะนำที่มีประโยชน์ในการวิจัยเป็นอย่างดียิ่งตลอดการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสุวรรณ สมบัติรักษาสุข ผู้จัดการสถานีวิทยุจุฬาฯ ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยทุ่มเททำงานวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จ ขอขอบคุณ พี่ดา(คุณลักดา จันทร์สว่างภพ), พี่แตง(อาจารย์พัชรพรหมคช) ที่ช่วยผลักดันให้งานสำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบคุณพี่ยก(คุณอินทนิล ปลอดเปลื้อง), พี่แอ๊ด(คุณดารณี มณีดิษฐ์), พี่สกุล(คุณสกุล สื่อทรงธรรม) ที่สนับสนุนการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณน้องหญิง(อาจารย์สุจิตรา เปลี่ยนรุ่ง)น้องสาวที่น่ารัก น้องชู(ชุตินา จันกิมชะ)และน้องเปิ้ล(ภาวิณี โตตะเทียน) สำหรับงานพิมพ์ รวมทั้งขอบคุณน้อง ๆ ที่สถานีวิทยุจุฬาฯทุกคนที่ให้กำลังใจยามไถ่ด้วยความห่วงใยอยู่เสมอ

ขอขอบคุณด้วยใจสำหรับป้าหมู(คุณนุช มั่นนาค)พี่สาวที่แสนดีและครอบครัวมั่นนาคที่ช่วยแบ่งเบาภาระในช่วงที่ผู้วิจัยกำลังเคร่งเครียดกับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายขอขอบคุณคุณนิทัศน์สำหรับกำลังใจอันล้นเหลือ และสำคัญที่สุดผู้ที่เป็นพลังใจอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถผ่านบททดสอบความอดทนนี้ได้อย่างตลอดรอดฝั่ง เป็นทั้งร่างกายและแรงใจมาตลอดระยะเวลาของการเรียน น้องต้นเตย(ค.ญ.ณัฐริกา โตะมีนา)ลูกสาวที่น่ารักผู้ที่ทำให้การทำงานครั้งนี้มีคุณค่าและมีความหมายอย่างยิ่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญ(ต่อ).....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญตาราง(ต่อ).....	ฉ
สารบัญตาราง(ต่อ).....	ค
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหำนำการวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
1.4 สมมติฐานในการวิจัย.....	8
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	9
1.6 คำนียามศัพท์.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2. ทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน.....	11
2.2 ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง.....	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองของสื่อมวลชน.....	16
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	18
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	22
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	28
3.1 กลุ่มตัวอย่าง.....	29
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	30

	๗
3.3 แหล่งข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
3.5 เทคนิคการให้คะแนน.....	32
3.6 การแปลความหมายค่าเฉลี่ย.....	33
3.97 การวิเคราะห์และประมวลผล.....	33
4. ผลการวิจัย.....	34
5. สรุปผลการวิจัยและ อภิปรายผลการวิจัย.....	90
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	91
5.2 อภิปรายผล.....	95
5.3 ข้อเสนอแนะทางวิชาชีพ.....	103
5.4 ข้อเสนอแนะทางวิชาการ.....	104
รายการอ้างอิง.....	105
ภาคผนวก	110
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	115

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. ตารางแสดงสัดส่วนรายการของสถานีวิทยุสถาบันจำแนกตามสถานีวิทยุสถาบัน.....	46
2. ตารางแสดงเพศของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา.....	51
3. ตารางแสดงอายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา.....	52
4. ตารางแสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา..	53
5. ตารางแสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา.....	55
6. ตารางแสดงรายได้ส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา....	56
7. ตารางแสดงสถานภาพการเป็นสมาชิกองค์กรหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการเมือง จำแนกตามสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา.....	57
8. ตารางแสดงพฤติกรรมความบ่อยครั้งในการเปิดฟังวิทยุทั่วไปจำแนกตามสถานีวิทยุ สถาบันการศึกษา.....	58
9. ตารางแสดงพฤติกรรมความบ่อยครั้งในการเปิดฟังวิทยุสถาบันการศึกษาจำแนกตาม พื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง.....	59
10. ตารางแสดงระยะเวลาในการฟังวิทยุแต่ละครั้งจำแนกตามพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง.....	60
11. ตารางแสดงระยะเวลาในการฟังสถานีวิทยุสถาบันการศึกษาในแต่ละครั้งจำแนกตาม กลุ่มตัวอย่างแต่ละพื้นที่.....	61
12. ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับฟังวิทยุ ทั่วไปตามช่วงเวลาที่ฟังในแต่ละครั้ง.....	62
13. ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับฟังวิทยุ สถาบันตามช่วงเวลาที่ฟังในแต่ละครั้ง.....	63
14. ตารางแสดงสถานีวิทยุที่นิยมเปิดฟังเป็นอันดับ1จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างแต่ละพื้นที่..	64
15. ตารางประเภทรายการวิทยุที่นิยมเปิดฟังจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างแต่ละพื้นที่.....	65
16. ตารางแสดงความคิดเห็นต่อรายการของวิทยุสถาบันในประเด็นต่าง ๆ เปรียบเทียบกับ สถานีวิทยุทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่รับฟังวิทยุฯ.....	66

ตาราง	หน้า
17. ตารางแสดงความคิดเห็นต่อรายการของวิทยุสถาบันในประเด็นต่าง ๆ เปรียบเทียบกับสถานีวิทยุทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่รับฟังวิทยุเสียงสื่อสารมวลชน.....	67
18. ตารางแสดงความคิดเห็นต่อรายการของวิทยุสถาบันในประเด็นต่าง ๆ เปรียบเทียบกับสถานีวิทยุทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่รับฟังวิทยุ มอ.ปัตตานี.....	68
19. ตารางแสดงรายการที่นิยมฟังเป็นอันดับ 1 จากสถานีวิทยุสถาบันการศึกษาจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างแต่ละพื้นที่.....	69
20. ตารางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสถานีวิทยุสถาบันการศึกษาจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างแต่ละพื้นที่.....	70
21. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านต่างๆ.....	71
22. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านต่าง ๆ ของผู้ฟังวิทยุจุฬาฯ.....	74
23. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านต่าง ๆ ของผู้ฟังวิทยุเสียงสื่อสารมวลชน.....	77
24. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านต่าง ๆ ของผู้ฟังวิทยุ มอ.ปัตตานี... ..	80
25. ตารางแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างแต่ละพื้นที่.....	84
26. ตารางแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย F-test พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากรายการของสถานีวิทยุสถาบันการศึกษาจำแนกตามสถานีวิทยุสถาบัน.....	85
27. ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการของสถานีวิทยุสถาบันการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด...	86
28. ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการของสถานีวิทยุสถาบันการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่ฟังวิทยุจุฬา.....	87
29. ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการของสถานีวิทยุสถาบันกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่ฟังวิทยุเสียงสื่อสารมวลชน.....	88

ตาราง	หน้า
30. ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับฟังรายการของ สถานีวิทยุสถาบันกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่ฟังวิทยุ มอ.ปัตตานี.....	89
31. ตารางแสดงความแตกต่างและความเหมือนของสถานีวิทยุสถาบันทั้ง 3 แห่ง.....	92

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย